

HISTORIENS VINGSLAG

Red. Arne Johansson Kerstin Åhström

Stina - 102 år, 2 månader och nio dagar

Märta Kristina (Stina) Ingemarsdotter var född den 4/11 1829 i Åsen, Liden. Far var Ingemar Ingemarsson, bonde i Åsen, f. 5/2 1796, d. 1866 och mor Stina Eriksdotter f. 14/3 1796 i Österflygge, d. 1865.

Dottern Stinas barndom är oklar. Hon blev blind vid 13 års ålder, men tycks ha klarat av detta handikapp på ett nästan otroligt sätt. Hon gifte sig den 17/1 1862 med Johan Erik Westberg, som var född i Holm den 9/9 1821. Stina var då 23 år och Johan 31 år. Johan, som var skräddare, utförde förmodligen sitt värv genom att vandra mellan olika gårdar. Så arbetade yrkesmän på den tiden. Johan avled i vattusot den 24/2 1875, 53 år gammal. Stina levde alltså som änka i 57 år.

Trots att hon var blind, drev hon affär. Affären hade hon där Per Hessel och Susanne Hassel har sitt hus på Åsen idag. Inte nog med att hon hade affär. Hon gjorde också affärsresor runt om i bygden. Hon hade tränat upp känseln i fingertopparna. Att bedra henne på pengar gick inte. Hon var intresserad av blommor och följde hur dessa utvecklades med hjälp av fingrarna och ett utvecklat luktsinne.

Stina gjorde gärna besök hos grannarna och ledsagades då ofta av någon av systrarna Bergqvist från Rötbacken i Åsen. Hos familjen Bergqvist tillbringade hon sina sista år. När hon besökte gårdarna, gick hon omkring och luktade på gardiner och sängöverkast för att förvissa sig om att allt var nytvättat. Stina var också den förste, som visste när någon i byn

skulle få barn. Ett på den tiden intressant ämne. Hur hon kunde förutse dom här händelserna, var det många, som funderade över.

Foto: Lidens Hembygdsförening

Eftersom fadern var bonde, ordnades det tidigt så att hon fick ”födderå”. Stina var en stridbar kvinna och blev osams med födderåhållaren, som hon inte tyckte skötte sitt åtagande på rätt sätt. När dom inte kunde enas, reste hon till Stockholm och klagade över sin situation

hos Konungen. Detta ledde till att Prosten Hovlin fick brev från Konungen, där man ville veta hur Lidens församling skötte sina äldringar. Under resan till Stockholm, hade hon inget behov av dom dagligvaror, som hon enligt undantagsförmånen skulle ha. Födderåhållaren hette Lindberg och för att reta Stina

hällde han varje dag mjölkranonen i en sk så i farstun. Man kan tänka sig hur mjölken såg ut vid Stinas återkomst från Stockholm. Undantaget blev så småningom så besvärande att Lindberg såg sig nödsakad att avhända sig fastigheten och flytta över ansvaret till ett skogsbolag.

Stina var starkt engagerad i den frireligiösa rörelsen. Hon tillhörde Baptisterna. När hon hade affär, förbättrade hon omsättningen genom att sälja brännvin. Detta uppskattades inte av hennes religiösa vänner. Hon var prenumerant på Baptisternas tidning Vecko-

posten, som hon anlidade vänner och bekanta att läsa högt ur. Stina var nog lite fåfång. Hon ansågs rentav lite högfärdig. Umgicks gärna med folk, som hade inflytande. När Stina fyllde 100 år, lånade hon guldringarna av sin husmor, eftersom dom var bredare än hennes egna. Hon ville ju gärna imponera.

Stina var redan när hon fyllde 100 år Medelpads äldsta innevånare. Som framgår av tidningsurklippen, var det stor fest på 100-årsdagen. Sundsvalls Borgmästarinna kom på besök, liksom flera av spetsarna inom Baptist-rörelsen, vilket hon enligt referatet särskilt uppskattade. Stina deltog i den unisona sången och sjöng solo en visa med tre verser.

Stina tillbringade slutet av sin levnad hos Bergqvists på Rötbacken. Hon låg i sin kammare och påkallade hjälp genom att dunka en käpp i golvet. Selma, en av flickorna Bergqvist berättar, att Stina, den dag hon dog, på morgonen meddelade ” Idag känner jag att jag skall skall gå hem”. Mycket riktigt dog hon senare på dagen den 13 januari 1932. Hon avled i en ålder av 102 år, 2 månader och nio dagar, vilket står inristat på hennes gravsten på Lidens kyrkogård. Men Stina var inte riktigt färdig. Något år senare ropade hon ifrån sin kammare. En av husets döttrar gick in och frågade om hon behövde hjälp, men fick inget svar.

Sven Söderqvist
i juni 2002

Lidens
Hembygdsförening

Grundad 1956

Lidenvägen 51, 860 41 Liden, 0692 - 100 27

www.lidenshembygdsforening.com